

конфліктів. Для їх вирішення необхідне комплексне міждисциплінарне дослідження наявних розбіжностей між науковими поглядами та реаліями життя, розроблення узгоджених критеріїв справедливого і несправедливого, удосконалення законодавства, правозастосовної діяльності й гармонізації суспільних відносин економічними, політичними та виховними засобами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1 Алексеева Т. А. Справедливость как политическая концепция / Т. А. Алексеева. – М., 2001. – 241 с.

2. Боннер А. Т. Законность и справедливость в правоприменительной деятельности / А. Т. Боннер. – М.: Рос. право, 1992. – 309 с.

3. Бентам И. Введение в основания нравственности и законодательства / И. Бентам. – М.: РОССПЭН, 1998. – 415 с.

4. Графський В.Г. Законність і справедливість як сталі ціннісні очікування та орієнтири в історії законодавства і законознавства / В. Г. Графський // Філософія права і загальна теорія права. – 2012. – № 2. – С. 139–147.

5. Зараева Л. В. Социальная справедливость как феномен массового сознания: сравнительный социокультурный анализ: автореф. дис. ... канд. социол. наук / Зараева Л. В. – М., 2008. – 18 с.

Москаленко Тетяна Вікторівна, здобувач ступеня вищої освіти магістр Національної академії внутрішніх справ

ФОРМУВАННЯ НЕРОВО-ПСИХІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ЯК СКЛАДОВА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Діяльність працівників Національної поліції насичена різноманітними екстремальними ситуаціями, під час яких бракує часу для прийняття раціональних рішень і їх реалізації. Під впливом сильних подразників домінують негативні емоції, підвищується відповідальність і необхідність застосування адекватних заходів. Така діяльність потребує збереження та відновлення психічних адаптаційних резервів організму, що обумовлює розвиток у поліцейських, поряд із низкою

професійно важливих й особистісних якостей, нервово-психологічної стійкості для безпечного та якісного виконання оперативно-службових завдань.

Під час професійного психологічного добору кадрів для Національної поліції важливо приділяти увагу оцінці рівня нервово-психічної стійкості кандидатів на спеціальності, які вимагають максимального напруження психофізіологічних резервів організму, що пов'язані з діяльністю в екстремальних, небезпечних для життя умовах.

Психологічна стійкість – це здатність передбачати та зберігати функціональну спроможність і відповідність усіх психофізіологічних функцій вимогам підтримки ефективності діяльності в різних, зокрема екстремальних, ситуаціях.

У процесі цілеспрямованої діяльності, працівник набуває специфічних властивостей і якостей самоорганізації, саморегуляції, самоконтролю, які визначають особистісну стійкість у подоланні труднощів. Питання нервово-психічної стійкості особистості має практичне значення, оскільки стійкість охороняє особистість від дезінтеграції та особистісних розладів, створює основу внутрішньої гармонії, повноцінного психічного здоров'я, сприяє високій працездатності. Дезінтеграцію особистості тлумачать як втрату організаційної ролі вищого рівня психіки в регуляції поведінки і діяльності, розпад ієрархії життєвих сенсів, цінностей, мотивів, цілей. Психологічна стійкість індивідуума безпосередньо визначає його життєздатність, психічне і соматичне здоров'я.

У сучасному світі з його підвищеним темпом життя, більш динамічними змінами важливою характеристикою людини стає її здатність до адекватного реагування на критичні ситуації, у які вона потрапляє в повсякденному житті, зі збереженням працездатності, тобто психологічна стійкість. Зарубіжні автори використовують термін стресостійкість (Р. Бернс, М. Борневассер, Г. Лазарус, Г. Сельє), у вітчизняній психології – терміни емоційна, психічна та психологічна стійкість особистості (Л. Аболін, В. Бодров, І. Малкіна-Пих, В. М'ясников та ін.).

Нервово-психологічна стійкість – інтегральна сукупність вроджених (біологічно обумовлених) і набутих особистісних якостей, мобілізаційних ресурсів та резервних психофізіологічних можливостей організму, що забезпечують

оптимальне функціонування індивіда в несприятливих умовах професійного середовища.

Діяльність працівників Національної поліції є стресогенною і виснажливою. Такі фактори, як ненормований робочий день, затримання злочинців, застосування зброї, забезпечення правопорядку, постійна загроза життю висувають вимоги не тільки до рівня професійної підготовленості та якостей особистості, а й до високого рівня нервово-психічної стійкості. Саме вона забезпечує можливість протистояти життєвим труднощам, несприятливому тиску обставин, зберігати здоров'я та працездатність в екстремальних ситуаціях.

Психічну стійкість визначено як основу готовності до службової діяльності в складних ситуаціях, що формується в процесі професійної підготовки поліцейського та обумовлює ступінь адаптації до професійної діяльності.

Психологічна підготовка поліцейських має бути спрямована на розвиток нервово-психологічної стійкості до негативних факторів оперативної-службової діяльності, ситуацій протистояння, а також на вміння володіти собою у психологічно напружених і конфліктних ситуаціях.

Доцільно проводити комплекс заходів, спрямованих на долання почуття страху в стресових ситуаціях, формування навичок підвищення самоконтролю в складних ситуаціях службової діяльності.

Невміння регулювати свій психічний стан і дії призводять до вкрай негативних наслідків. Саме тому оволодіння прийомами і методами психологічної саморегуляції є одним з актуальних завдань у цьому напрямі.

Отже, нервово-психічна стійкість як складова психологічної підготовки поліцейського характеризується: адекватною оцінкою активаційно-енергетичних ресурсів і вмінням їх раціонально використовувати й мобілізувати в професійних екстремальних ситуаціях; оптимальним мотиваційним комплексом з гармонічним поєднанням внутрішніх та зовнішніх мотивів і мотиваційних домінант; стійкістю та адекватною самооцінкою; здатністю до когнітивної оцінки можливих екстремальних ситуацій і відпрацювання стратегій поведінки; здатністю до емоційно-вольової саморегуляції в стресогенних й екстремальних умовах.